

Bestämmelser och riktlinjer – att skydda det unika i Stjärnholm

För att bevara områdets och bebyggelsens karaktär gäller följande riktlinjer:

- ▶ **Bevarande och underhåll:** Bostäder ska bevaras och underhållas med traditionella material och metoder för att säkerställa autenticitet och kvalitet.
- ▶ **Karaktär och anpassning:** Ändringar av byggnader får inte förvanska deras ursprungliga karaktär eller anpassning till omgivningen.
- ▶ **Exteriöra detaljer:** Ursprungliga detaljer som fönster, dörrar, fasadmaterial, takmaterial och färgsättningar ska behållas och bör inte ändras.
- ▶ **Om- och tillbyggnader** prövas restriktivt
- ▶ **Nya byggnader:** Uppförande av nya byggnader bör undvikas i närheten av slottsaneläggningen.
- ▶ **Attefallsåtgärder** är inte tillåmpliga.
- ▶ **Friggebodar:** Vid Smedjebacken krävs bygglov för uppförande av friggebodar.

Skydd och varsamhet – att bevara Stjärnholm för framtiden

Smedjebacken, bebyggelseområdet öster om slottet, har en detaljplan med skyddsbestämmelser. De äldre delarna av Stjärnholmsområdet, väster och söder om slottet, saknar däremot detaljplan. Trots detta är hela området skyddat enligt Plan- och bygglagen (PBL) 8 kap. 13 §, då det anses vara särskilt värdefullt ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

Alla ändringar och underhåll i området måste utföras med stor varsamhet för att bevara byggnadernas unika värden och kvaliteter, enligt PBL 8 kap. 14 och 17 §§.

Kom ihåg att varsamhetskravet inte bara gäller byggnadernas exteriör utan också interiören. Genom att respektera dessa riktlinjer hjälper vi till att skydda och bevara Stjärnholms kulturhistoriska arv för framtida generationer.

Tillsammans för framtidens kulturarv

Oxelösund är en plats där historien möter framtiden, och våra bebyggelseområden speglar olika kapitel i stadens utveckling. Tillsammans bär vi ansvaret att värda och värna detta unika kulturarv, så att även kommande generationer får njuta av det.

De nya riktlinjerna för kulturhistoriska områden, framtagarna i samarbete med Sörmlands museum och beslutade av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, hjälper oss att förstå värdena i våra miljöer och hur de bäst kan bevaras. För dig som fastighetsägare blir det enklare att veta vad som är viktigt att tänka på vid förändringar och underhåll, samtidigt som du bidrar till att stärka Oxelösunds identitet och charm. Tillsammans bygger vi vidare på vår historia!

Historia och bebyggelse

Slottsområdet i Stjärnholm är en av Oxelösunds mest historiska platser och rymmer kommunens äldsta bebyggelse. Det mest framträdande är slottsantläggningen, ledugården och kyrkan, som tillsammans utgör kärnan i detta kulturhistoriska landskap. Området är klassat som regionalt intresse för kulturmiljövården och har höga kvaliteter vad gäller bebyggelse- och naturmiljö.

Under 1800-talet och framåt uppfördes flera förmans- och arbetarbostäder runt slottet, där gårdens anställda kunde bo. Bland dessa finns rättarebostaden, snickarstugan och hantverkarebostaden. Längre österut ligger Smedjebacken, där ytterligare arbetarbostäder finns, tillsammans med nyare bostäder som tillkommit under senare år. Området kring Smedjebacken är detaljplanlagt.

Förmans- och arbetarbostäderna har ett stort samhällshistoriskt värde och är mycket välbevarade. De innehåller ovanligt många byggnadsfunktioner som representerar olika tidsepoker och historiska skeenden.

Bostadsbebyggelsen har ett stort representativt värde för sin tidsepok men även för de anställningsförhållandena som fanns för gårdsförvaltningen. Tillsammans med slottsantläggningen har området ett högt kulturhistoriskt värde. Enskild bostadsbebyggelse är därför viktig att bevara och förvalta för att inte kulturarvet i sin helhet ska gå förlorat.

Ursprungliga material och detaljer är viktiga att ta hand om!

